

Opis	Dobra praktyka #2
Tytuł dobrej praktyki	Zrównoważony rozwój rolnictwa i turystyki na obszarze chronionym Peneda-Gerês
WWW <i>Strona organizacji, regionu lub projektu, jeśli jest dostępna</i>	http://www.adere-pg.pt/
EMAIL	rita.ferreiro@adere-pg.pt/
<p>Streszczenie <i>Jakiego problemu lub wyzwania dotyczy dobra praktyka? W jakim kontekście praktyka się powiodła? Jakie cele zostały osiągnięte? Jakie główne działania zostały przeprowadzone?</i></p>	<p>Dobra praktyka została wypracowana w gminie Montalegre, a dokładniej w górach Serra da Peneda na płaskowyżu Mourela. To najbardziej wysunięty na północ obszar Portugalii graniczący z Hiszpanią. Na jego terenie znajduje się Park Narodowy Peneda-Gerês, chroniony rezerwat biosfery UNESCO.</p> <p>Tutejszy krajobraz kulturowy jest niezwykły, ponieważ zależy bezpośrednio od interakcji czynników przyrodniczych i ludzkich. W ciągu wieków związek pomiędzy środowiskiem a działalnością człowieka, a w szczególności tradycyjnym pasterstwem i chowem bydła na zielonych użytkach (naturalne wrzosowiska), zaowocował wyjątkowym dziedzictwem kultury agrarnej tego regionu.</p> <p>Niestety, nasilająca się w ostatnich latach migracja ludności rolniczej z małych gospodarstw wiejskich w połączeniu ze starzeniem się populacji stanowi poważne zagrożenie dla zachowania tego dziedzictwa.</p> <p>Celem strategicznym projektu było zachęcenie mieszkańców do powrotu na peryferyjne obszary wiejskie, co stanowi warunek wstępny skutecznej ochrony i zachowania dziedzictwa agrarnego. W zachowaniu wartości tego dziedzictwa w specyficznym środowisku, jakim jest teren chronionego Parku Narodowego pomogły działania projektowe skoncentrowane na przywróceniu tradycyjnego chowu bydła, ochronie naturalnych wrzosowisk oraz rozwoju ekoturystyki.</p>

W ramach projektu rolnicy i pasterze z regionu zostali przeszkoleni w zakresie tradycyjnych technik rolniczych i pasterskich, a także przywrócona została tradycyjna metoda hodowli zwierząt we wspólnym wypasie pastwiskowym z wykorzystaniem naturalnych wrzosowisk.

Utworzono także centrum edukacyjno-interpretacyjne, które ma służyć odwiedzającym teren Parku Narodowego, a w szczególności przyciągnąć wycieczki z dziećmi i młodzieżą z okolicznych szkół.

Park Peneda-Gerês to jedyny park narodowy w Portugalii. Jednym z jego mieszkańców są długorogie krowy rasy barrosao hodowane jedynie w tym regionie.

Grupa docelowa/adresaci

Kim są główni interesariusze i beneficjenci dobrej praktyki?

Rolnicy i pasterze z peryferyjnych obszarów wiejskich/górskich (Gmina Montalegre), rodziny, zwłaszcza młode, zainteresowane osiedleniem się na tym terenie, dzieci i młodzież z okolicznych szkół, turyści kulturowi, miłośnicy ekoturystyki.

Źródła finansowania	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EEA Grants)
Łączna wartość	699.086,00 Euro
Kwota dofinansowania	500.546,00 Euro
Najważniejsze osiągnięcia (rezultaty) <i>Co świadczy o sukcesie dobrej praktyki?</i>	Dobra praktyka została wypracowana w ramach partnerstwa podmiotów z Portugalii - Gmina Montalegre, Narodowy Instytut Przyrody (ICNB) z siedzibą w Lizbonie oraz Uniwersytetu w Bergen (Norwegia). O jej sukcesie świadczą osiągnięte rezultaty zarówno ilościowe jak i jakościowe.
Rezultaty ilościowe (twarde) <i>(liczba zaangażowanych osób, liczba przeprowadzonych szkoleń/warsztatów, liczba zrealizowanych wydarzeń etc.)</i>	400 młodych rolników i pasterzy z regionu zostało przeszkolonych w zakresie tradycyjnych metod rolnictwa i pasterstwa z prawidłowym wykorzystaniem naturalnych torfowisk leśnych. Utworzono centrum interpretacyjne na terenie Parku Peneda-Gerês rewitalizując budynek dawnej leśniczówki, a także wytyczono 5 ścieżek edukacyjnych , które prowadząc odwiedzających przez park pozwalają im zapoznać się z walorami dziedzictwa naturalnego i kulturowego. W centrum znajdują się ponadto eksponaty dydaktyczne opisujące specyfikę krajobrazu kulturowego i znaczenie jego zachowania dla przyszłych pokoleń.
Rezultaty jakościowe (miękkie) <i>(efekty społeczne, gospodarcze lub środowiskowe projektu, zmiana sytuacji grupy docelowej w wyniku wdrożenia dobrej praktyki etc.)</i>	Projekt podnosi świadomość społeczną na temat zrównoważonego zarządzania środowiskiem, na specyficznym obszarze jakim jest obszar chroniony Parku Narodowego Peneda-Gerês. Projekt oprócz terenu parku obejmuje także obszar ośmiu małych wiosek z potencjałem do rozwoju ekoturystyki tworząc nowe możliwości dla mieszkańców i lokalnej gospodarki . Koncentracja na przywróceniu tradycyjnego pasterstwa oraz rozwoju ekoturystyki, a w szczególności na zorganizowanej turystyce szkolnej, przyniosła wymierne korzyści dla lokalnej społeczności, w tym m.in. nowe miejsca pracy i sposoby zarobkowania . Projekt przyczynił się także do zatrzymania procesu migracji mieszkańców , zwłaszcza osób młodych z tego terenu.

<p>Oddziaływanie na poziomie regionalnym, krajowym, międzynarodowym <i>(wpływ wdrożenia praktyki na szerszy krąg potencjalnych odbiorców)</i></p>	<p>Projekt został nagrodzony prestiżową nagrodą w obszarze dziedzictwa kulturowego – European Heritage Awards / Europa Nostra Awards 2016.</p>
<p>Okres realizacji <i>(data rozpoczęcia/zakończenia, liczba miesięcy)</i></p>	<p>2009 - 2010</p>
<p>Innowacyjność <i>Co było innowacyjne? Jaką nową metodę i podejście zastosowano?</i></p>	<p>Innowacyjne podejście projektowe polega na położeniu szczególnego nacisku na działania w zakresie rewitalizacji tradycyjnych umiejętności (techniki rolnicze i pasterskie), budowaniu kompetencji w zarządzaniu środowiskiem (naturalne wrzosowiska) oraz rozwoju ekoturystyki. Przyjęta metoda skutecznie pomaga w zachowaniu wartości dziedzictwa kulturowego w specyficznym środowisku, jakim jest teren chroniony Parku Narodowego Peneda-Gerês.</p>
<p>Napotykanne trudności <i>(wyciągnięte wnioski)</i></p>	<p>Nie napotkano żadnych trudności w trakcie prac projektowych.</p>
<p>Potencjał transferowalności <i>Dlaczego praktykę można uznać za interesującą dla innych regionów? Jakie są możliwości „przeniesienia” praktyki (lub niektórych jej aspektów) do nowych regionów?</i></p>	<p>Dobra praktyka może być przeniesiona do innych podobnych regionów górskich/ /wiejskich/peryferyjnych, które starają się przyciągnąć nowych mieszkańców, zwłaszcza młode rodziny oraz osoby przedsiębiorcze otwarte na nowe sposoby zarobkowania (tradycyjne pasterstwo, ekoturystyka) wykorzystujące potencjał lokalnego dziedzictwa kulturowego i naturalnego.</p>